

מלקחום

שבועות וירטואלי
בבית אבי חי

כאיש אחד בלב אחד

הרב בערל לאזאר

אנו עומדים בפתח חג השבועות, וכמו בכל חג ומועד שואלים את עצמנו איך נכון להתכונן אליו, מה ההכנה המיוחדת שנדרשת דווקא לקראתו? לצד המסורות להכין לחג מאכלי חלב, ישנה הכנה אחרת, רוחנית, מש מעותית הרבה יותר, הכנה הקשורה גם לספירת העומר - ארבעים ותשעת הימים שאנחנו סופרים לקראת החג.

במוקד חג השבועות נמצא מתן התורה, אנו נזכרים בו מחדש בכל שנה ומציינים את מתן התורה שוב בבית ובקהילה. דרך המקורות שנמצאים לפניכם בדף נצא ללימוד קצר בין מדרשים, פסוקים ופרשנים על היסוד המשותף של החג, "כאיש אחד בלב אחד".

לימוד פורה וחג שמח.

1 ← מדרש רבה דברים ז, ח

"אמר רבי שמעון בן יוחאי: מנין אתה אומר אילו היו ישראל חסרים אפילו אדם אחד, לא הייתה השכינה נגלית עליהן, דכתיב (שמות יט): 'כי ביום השלישי ירד ה' לעיני כל העם על הר סיני' מעשה ברבי, שהיה דורש בבית המדרש הגדול וכשהיה מבקש ליכנס לדרוש, היה אומר: ראו אם נתכנסו כל הקהל. ומהיכן אתה למד? ממתן תורה. מנין? שנאמר (דברים ד): 'באמור ה' אלי הקהל לי את העם ואשמיעם את דברי'." ארץ ישראל מקודשת מכל הארצות.

2 ← ויקרא רבה יח, ד

"תני רבי שמעון בן יוחאי: בשעה שעמדו ישראל על הר סיני ואמרו "כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע" (שמות כד, ז), באותה שעה לא היה בהן לא זבים ולא מצורעין, לא חגרים ולא סומים, ולא אילמים ולא חרשים, ולא שוטים ולא שוממים ולא טיפשיין. על אותה שעה הוא אומר: "כולך יפה רעייתי ומום אין בך" (שה"ש ד, ז). וכיון שחטאו, לא שהו ימים קלים עד שנמצא בהן זבים ומצורעים, חגרים וסומים, אילמים וחירשים, שוטים ושוממין וטיפשיין [...]"

3 ← מכילתא דרבי ישמעאל יתרו מסכתא דבחדש ט

"וכל העם רואים את הקולות" (שמות כ, טו).
"רבי אליעזר אומר:
להודיע שבחן של ישראל, שכשעמדו כולן לפני הר סיני לקבל את התורה, מגיד שלא היה בהן סומין, שנאמר "וכל העם רואים".
מגיד שלא היה בהן אלמים, שנאמר: "ויענו כל העם יחדו" (שמות יט, ח).
ומלמד שלא היה בהן חרשין, שנאמר: "כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע" (שם כד, ז).
ומנין שלא היה בהם חגרים, שנאמר: "ויתיצבו בתחתית ההר" (שם יט, יז).
ומלמד שלא היה בהם טפשיים, שנאמר: "אתה הראת לדעת" (דברים ד, לה)."

4 ← רמב"ם, הלכות יסודי התורה, ח

א. "משה רבנו – לא האמינו בו ישראל, מפני האותות שעשה: שהמאמין על פי האותות – יש בליבו דופי, שאפשר שייעשה האות בלאט וכישוף. אלא כל האותות שעשה במדבר, לפי הצורך עשאו – לא להביא ראיה על הנבואה: צרך להשקיע את המצריים, קרע את הים והצלילם בו. צרכנו למזון, הוריד לנו את המן. צמאו, בקע להם את האבן. כפרו בו עדת קורח, בלעה אותם הארץ. וכן, שאר כל האותות."

ב. "ובמה האמינו בו, במעמד הר סיני: שענינו ראו, ולא זך, ואוזנינו שמעו, ולא אחר--האש והקולות והלפידים. והוא ניגש אל הערפל, והקול מדבר אליו; ואנו שומעים: משה, משה--לך אמור להם כך וכך. וכן הוא אומר "פנים בפנים, דיבר ה' עימכם" (דברים ה, ד), ונאמר "לא את אבותינו, כרת ה' את הברית הזאת" (דברים ה, ג)."

5 ← בבלי יבמות סב, ע"ב

"אמרו: שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגבת עד אנטיפרס וכולן מתו בפרק אחד, מפני שלא נהגו כבוד זה בזה. והיה העולם שמם, עד שבא רבי עקיבא אצל רבותינו שבדרום ושנאה (לימדה) להם, רבי מאיר, רבי יהודה, רבי יוסי, רבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע, והם הם העמידו תורה אותה שעה. תנא כולם מתו מפסח עד עצרת. אמר רב חמא בר אבאואיתימא ר' חייא בר אבין כולם מתו מיתה רעה מאי היא אמר רב נחמן אסכרה"

6 ← שמות יט, ב

"ויחן-שם ישראל"

רש"י: כאיש אחד בלב אחד אבל שאר כל החניות בתרעומות ובמחלוקת (מכילתא)

7 ← בבלי שבת כח, ע"א

"דרש ההוא גלילאה עליה דרב חסדא בריך רחמנא דיהב אוריין תליתאי, לעם תליתאי, על ידי תליתאי, ביום תליתאי, בירחא תליתאי"